

Dokumenttyp: Handlingsplan

Antagen av: Teknik-fritid- och kulturnämnden §88 2024-03-26

Giltighetsperiod: - tillsvidare

Diarienummer: TFK 2024/226

Sökord: Invasiva arter, Parkslide

Handlingsplan för hantering av parkslide längs det kommunala vägnätet

Innehåll

1	Inledning.....	4
1.1	Syfte.....	4
1.2	Ansvar.....	4
1.3	Koppling till andra styrdokument	5
2	Bakgrund	5
2.1	Artbeskrivning	5
2.2	Inventering och kategorisering av befintliga bestånd i Ronneby kommun.....	6
3	Åtgärder och skyddshantering	7
3.1	Inventering	7
3.2	Åtgärder för att minimera påverkan på befintliga bestånd	8
3.3	Hantering och deponering av växtavfall	8
3.4	Hantering och deponering av jordmassor	8
3.5	Metoder för bekämpning.....	8
4	Uppföljning.....	9
5	Referenser och hänvisningar	9
6	Bilagor	9

Förord

Denna handlingsplan är skapad i syfte att ta fram åtgärder för hantering av den invasiva arten parkslide längs med det kommunala vägnätet i Ronneby kommun. Dokumentet är upprättat av Mark- och exploateringsenheten i samarbete med Gata och parkavdelningen.

Handlingsplanen antogs i Teknik-, fritid – och kulturnämnden i mars 2024.

I arbetet har statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt varit medfinansier för genomförandet av detta projekt.

1 Inledning

Handlingsplanen för hantering av parkslide längs det kommunala vägnätet innefattar

- Beskrivning av aktuell växt som är föremål för handlingsplanen, *Reynoutria japonica* (tidigare *Fallopia japonica*).
- Sammanställning från inventeringar gjorda på kommunal mark med tillhörande kategorisering av bestånden
- Åtgärder för att minska spridning, hantering av befintlig situation och metoder för bekämpning

Handlingsplanen är avgränsad till att hantera spridningen av parkslide längs med det kommunala vägnätet, det vill säga de vägar där kommunen är väghållare och ansvarig för byggande och drift av väg. För Ronneby kommun är det Teknik- kultur och fritidsförvaltning som ansvarar för aktuell handlingsplan.

Invasiva arter är djur eller växter som har tagits till ett nytt område där den sprider sig snabbt och kan orsaka stora problem. Därtill har en invasiv art potential att bli ett hot mot den biologiska mångfalden och ekosystemen, mot människors eller djurs hälsa samt mot ekonomin. Parkslidens spridning sker främst vegetativt genom rotskott eller genom att fragment av plantan sprids via mänsklig påverkan, jordmassor eller längs vattendrag.

Parkslide omfattas inte till dags dato av EU-lagstiftningen om invasiva arter (EU-förordning nr 1143/2014) vilket innebär att det idag inte finns några förbud för parkslide. Parkslide är föreslagen att vara med på den nationella förteckningen över invasiva främmande arter, som är under beredning i regeringen. Om regeringen beslutar att parkslide ska vara med på förteckningen kommer arten omfattas av olika förbud.

Som ett komplement till EU-förordningen finns svenska regler i Miljöbalken samt Förordning (2018-1939) om invasiva främmande arter. Parkslide regleras under dessa.

1.1 Syfte

Handlingsplanens syfte är att skapa förutsättningar för att i första hand förhindra spridning av den invasiva arten parkslide samt en plan för hantering och åtgärder av densamma.

1.2 Ansvar

Kommunen ansvarar för att förhindra spridning av förbjudna arter från sin egen mark och fastigheter. De verksamheter som arbetar med skötsel, förvaltning, tillsyn, planering, mark- och anläggningsarbeten, avfall, tillstånd och övervakning inom Ronneby kommun har ansvar för att handlingsplanen

efterlevs. Berörda förvaltningar är Teknik-, fritid- och kulturförvaltningen, Miljö- och byggnadsförvaltningen samt Ronneby Miljö- och teknik AB.

1.3 Koppling till andra styrdokument

Handlingsplan för hantering av parkslide längs det kommunala vägnätet är kopplat till:

Ronneby kommuns avfallsplan 2023-2032

Hållbarhetsstrategi Ronneby 2022-2025

2 Bakgrund

Parkslide utgör betydande ekologiska, ekonomiska och sociala hot. Dess täta bestånd konkurrerar ut inhemsk vegetation, vilket minskar den biologiska mångfalden och förändrar ekosystemen. Dess utbredning och storlek påverkar trafiksäkerheten och dess omfattande rotsystem kan skada och underminera infrastruktur, byggnader, vägar och dräneringssystem. Parkslide begränsar också möjligheter till markanvändning med främst ekonomiska konsekvenser.

Då det idag inte finns fungerande bekämpningsmetoder är målet i handlingsplanen att ta fram åtgärder för att begränsa spridningen av befintliga bestånd samt förebygga spridning så att nya bestånd inte uppstår.

2.1 Artbeskrivning

Parkslide, *Reynoutria japonica*, är en mycket invasiv flerårig växt. Den kännetecknas av bambuliknande stjälkar, hjärtformade löv och klasar av små, kräm vita blommor och kan bli över 3 meter hög.

Figur 1 Ett bestånd av blommande parkslide

Figur 2 Bestånd av parkslide längs med vägren

Den trivs på en mängd olika ståndorter inklusive vattendrag, vägkanter, störda områden och trädgårdar vilket innebär att den har möjlighet att växa på en mängd olika jordar och etablerar sig lätt. Den naturliga spridningen är främst genom jordstammar, vattendrag och genom djur. Rapporter har

kommit om att hanplantor har identifierats i Sverige varpå spridning via frön är väntad. Spridningen av vegetativa delar kräver endast mellan 0,2-0,5 gram av jordstam eller stam för att kunna generera ett nytt bestånd.

Parkslide har därtill ett omfattande rotsystem med en spridning mellan 3-5 meter horisontellt och vertikalt. Rotsystemets rhizomer har möjlighet att spara energi i 20 år utan solljus, uppföljning och övervakning av bekämpningsåtgärder är därför av största vikt.

Parkslides snabba tillväxthastighet, omfattande rotsystem, förmåga att fortplanta sig samt tolerans för ett brett spektrum av ståndorter bidrar till dess invasivitet. Dessa egenskaper har gjort att parkslide har blivit en av de mest problematiska växtarterna världen över.

2.2 Inventering och kategorisering av befintliga bestånd i Ronneby kommun

En inventering och kartläggning av kommunens bestånd av parkslide har resulterat i information och dokumentation gällande de befintliga beståndens förekomst och utbredning längs det kommunala vägnätet. En bedömning av beståndens risk för spridning samt behov av åtgärder har därefter legat till grund för prioritering samt åtgärder som beskrivs i denna handlingsplan.

Totalt har 3 kategorier tagits fram som underlag för prioritering och hantering av parkslide.

Kategori 1 – Hög spridningsrisk är bestånd av parkslide där det finns en påtaglig risk för spridning. Till exempel där skötselinsatser och/eller bekämpning av parkslide är nödvändiga. Skötsel i befintligt bestånd ska endast utföras där så är befogat till exempel på grund av trafiksäkerhet, bestånd i närhet av vattendrag, vid hot mot enskild bebyggelsestruktur och infrastruktur och där risk för spridning till värdefull naturmiljö finns. Inom kategori 1 ska omedelbara bekämpningsåtgärder planeras och genomföras parallellt med skötselinsatser. Vid risk för spridning till naturreservat ska samordning göras med Länsstyrelsen i Blekinge.

Kategori 2 – Viss risk för spridning är bestånd där det sker viss spridning utan mänsklig påverkan. Till exempel där det tidigare förekommit skötselinsatser i form av slätter men där skötsel ej fortsättningsvis är nödvändigt då avsikten är att minimera mänsklig påverkan på bestånden. Bestånden ska markeras upp med skyltar enligt *Bilaga 1*.

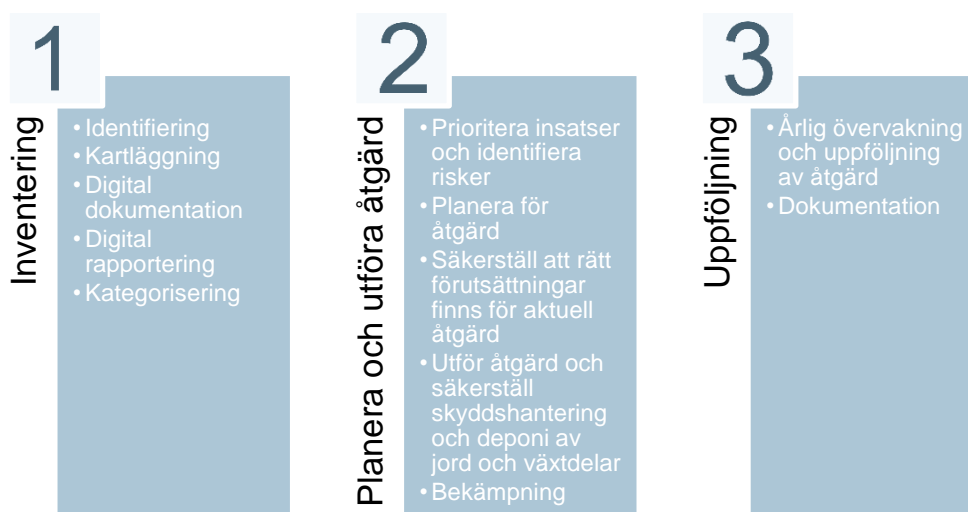
Kategori 3 – Låg risk för spridning är bestånd som vid inventeringen bedömts inte sprids varpå endast övervakning görs för att bevaka att beståndet inte övergår till annan kategori.

1. Stor risk för spridning	2. Viss risk för spridning	3. Låg risk för spridning
☐	☐	☐
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Prioritera insatser och identifiera risker. ☐ Åtgärd planeras utefter varje specifikt fall ☐ Säkerställ förutsättningar för aktuell åtgärd och att utförare av åtgärder har rätt kunskap ☐ Planera och utför åtgärder ☐ Årlig uppföljning, övervakning och utvärdering av åtgärd 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Utbredning av bestånd markeras genom skyltning enligt Bilaga 1 ☐ All slätter och grävning ska undvikas i och nära beståndet ☐ Årlig övervakning och dokumentation 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Utbredning av bestånd markeras genom skyltning enligt Bilaga 1 ☐ Årlig övervakning och dokumentation

Figur 3 Tabell över 3 aktuella kategorier inklusive föreslagna åtgärder

3 Åtgärder och skyddshantering

Rekommenderade åtgärder från Naturvårdsverket är att avstå från bekämpning av parkslide. Handlingsplanens åtgärder är således främst att minimera påverkan på befintliga bestånd, för att undvika spridning. Detta i väntan på fungerande bekämpningsmetoder.

Figur 4 Tabell över processen för hantering av parkslide inklusive föreslagna åtgärder

3.1 Inventering

Vid identifiering av parkslide ska detta rapporteras in av den person som gjort fyndet genom

www.invasivaarter.nu

Beståndet ska därutöver kartläggas, dokumenteras digitalt, kategoriseras, rapporteras in i Artportalen samt kategoriseras för att därefter planera för eventuella åtgärder och uppföljning.

3.2 Åtgärder för att minimera påverkan på befintliga bestånd

Befintliga bestånd av parkslide som har kategori 2 och 3 skyltas enligt *Bilaga 1*. Skyltningen säkerställer att ingen mänsklig påverkan i form av skötsel görs på beståndet.

Alla arbeten och åtgärder som utförs på kommunens mark, och som riskerar att påverka befintliga bestånd, ska föregås av en planering innan åtgärd utförs.

3.3 Hantering och deponering av växtavfall

Hantering av parkslides växtdelar, rotskott eller fragment av plantan, ska ske på plats. Alla delar av växten förpackas på ett säkert sätt och ska vara väl förslutna i plastsäckar eller liknande. Inga växtdelar får lämnas kvar på platsen.

Vid transport till deponi ska förslutning säkerställas. På återvinningscentral hanteras växtdelar som riskavfall och lämnas i uppmarkerad container för bränning.

All redskap och utrustning ska, efter kontakt med parkslide eller grobara delar, rengöras efter användning. Rengöring görs i kontrollerad miljö till exempel på tvätt- och spolplatta.

3.4 Hantering och deponering av jordmassor

Vid grävning och hantering av jordmassor längs med vägnätet i Ronneby kommun ska försiktighetsåtgärder tas. Parkslides förmåga till vegetativ förökning är påtaglig varpå kontaminerad jord är en möjlig spridningsväg för nya bestånd av arten.

Vid grävningsarbeten ska en okulär kontroll göras innan arbetet påbörjas, för att säkerställa att inga växtdelar är synliga. Görs upptäckt av parkslide ska detta inrapporteras och skyddsåtgärder vidtas för att undvika eventuell spridning. Hantering av jordmassor ska i första hand hanteras säkert på plats. Alla mark- och anläggningsarbeten där parkslide har identifierats bör i möjligaste mån undvikas.

3.5 Metoder för bekämpning

Åtgärder ska i första hand riktas till att begränsa spridningen. Genom tidig upptäckt, övervakning, åtgärder och uppföljning kan spridningen av parkslide minimeras.

Bekämpning av parkslide ska endast utföras inom kategori 1 "*Stor risk för spridning*". Vid bekämpning av parkslide ska rätt förutsättningar finnas innan åtgärderna genomförs. Misslyckade bekämpningsförsök är en del av spridningen av parkslide, varpå arbetssättet vid bekämpning ska vara välplanerat.

För val av metod används Naturvårdsverkets vägledande dokument
Metodkatalog för bekämpning [Metodkatalog \(invasivaarter.nu\)](https://www.naturvardsverket.se/medlemsomraden/Invasivaarter) (2024-03-04)

Vid bekämpning ska åtgärder för hantering och deponering av jordmassor
samt åtgärder för hantering av växtavfall följas.

4 Uppföljning

De bestånd som har inventerats ska följas upp och dokumenteras och
övervakas för att säkerställa att bestånden inte sprids eller utökas.
Dokumenteringen görs via fotodokumentation samt uppdatering av digital
dokumentation.

Nya bestånd ska hanteras enligt processbeskrivning i Figur 4 med
inventering, planera och utföra åtgärder samt uppföljning.

5 Referenser och hänvisningar

[Naturvårdsverket \(naturvardsverket.se\)](https://www.naturvardsverket.se)

[Reporting \(artfakta.se\)](https://www.artfakta.se)

[Start - Artinformation - Artfakta från SLU Artdatabanken](https://www.slu.se/artdatabanken)

[Blekinge | Länsstyrelsen Blekinge \(lansstyrelsen.se\)](https://www.lansstyrelsen.se/blekinge)

[Metodkatalog \(invasivaarter.nu\)](https://www.naturvardsverket.se/medlemsomraden/Invasivaarter)

6 Bilagor

Bilaga 1. Skyltutmärkning för hantering av parkslide